

Anstalten har senere fundet Efterlignere, der er kommet flere Folkeforsikrings-selskaber til, og det forlyder, at de have en betydelig Tilgang; vi ere i Virkeligheden komne saa vidt, at Regeringen finder det nødvendigt at søge gennem Lovgivningen at beskytte Befolkningen imod visse Slags af disse Forsikrings-selskaber, fordi der ellers under den manglende Aktielovgivning er betydelig Fare for, at den Befolkning, som tegner saadanne mindre Forsikringer, kunne komme til at miste deres surt erhvervede Sparepenge ved at tegne Forsikring i Selskaber, som ikke frembyde tilstrækkelig Soliditet, og derved bringe dem alle i Miskredit. Jeg tror derfor, at en frivillig Forsikring i sin Tid gennem Staten vilde have vundet endog meget betydelig Tilslutning, eftersom det har vist sig, at private Selskaber, trods Alderdomsunderstøttelsesloven og uagtet de ikke nyde nogen som helst Begunstigelse endsige noget Statstilskud, alligevel have faaet en stor Tilgang.

Imidlertid valgte man jo den tredje Vej, for at Ordningen skulde blive saa effektivt som muligt, man valgte den Form, som vi nu kende, og efter at man havde vedtaget Princippet om den afgiftsfri Alderdomsunderstøttelse, indførte man i Loven — efter min Mening paa idealistisk Maade — at det offentlige skulde yde fuld Forsørgelse, saafremt den trængende selv var ude af Stand til at forskaffe sig det fornødne til sig og sines Underhold. Det er vistnok saaledes, at Klagerne over den Maade, hvorpaa Loven administreres, støtte sig paa, at det ogsaa efter Lovens Udtryk har været Lovgiverens Mening, at der skulde ydes en større og rigeligere Understøttelse end den, der i mange Tilfælde ydes. Jeg tror ikke, at jeg fejler, naar jeg siger, at det i 1891 var Meningen at give fuld Forsørgelse — thi det er ubetinget det Indtryk man faar, naar man gennemlæser Forhandlingerne den Gang Alderdomsforørgelsesloven var paa Dagsordenen paa Rigsdagen. Men jeg tror paa den anden Side, at det har været nødvendigt i Praksis at begrænse det ganske sikkert meget elastiske Udtryk: „det fornødne“ saa meget som muligt, fordi Mennesker jo ikke ere saa ideelt anlagte, at de, naar det drejer sig om at faa Penge og især Statens Penge, ikke søge til enhver Tid at opnaa det mest mulige, hvilket paa ganske naturlig Mande maa fremkalde en Bestræbelse i den modsatte Retning fra den Side, som skal yde.

Efter at jeg nu, saa godt som jeg har formaaet, har skildret de gode Egenskaber og navnlig den højest humane Tænkemaade, som ligger til Grund for den Lov, hvis Ændring man nu altsaa ønsker ved det fremsatte Lovforslag, er det imidlertid nødvendigt, at jeg ogsaa viser den anden Side af Medaillen, nemlig Lovens Skyggesider, dens Skavanker. Disse kan man efter min Mening dele i to forskellige Slags, nemlig dem, man kan paavise i Henhold til de indhøstede Erfaringer i den forløbne Tid, og dem man frygter ville komme frem, naar der er gaaet endnu nogen Tid, saa at man kan dømme med mere Sikkerhed, om, hvorvidt Loven virkelig har formaaet i væsentlig Grad at forandre Befolkningens Tænkemaade med Hensyn Individets Pligter over for sig selv. Man har paavist om denne Lov paa mange forskellige Steder mundtlig og i adskillige udkomne Skrifter med navngivne Forfattere, at Loven svækker det personlige Sammenhold inden for vor Nation. Man henviser herom til, hvorledes Baandet er blevet løst mellem Husbond og Tyende, idet Husbonden, som i gamle Dage hjalp sit gamle Tyende, nu lader ham gaa og henviser ham til Forsørgelse under Alderdomsforsørgelsesloven. Det samme har man paavist i Arbejdsforholdet mellem Arbejdsgivere, Mestre og Svende, man har paavist, hvorledes Institutioner afskedige deres gamle Funktionærer uden videre Hensyn, idet de berolige sig med, at der nu er en Lov, som giver den paagældende et Krav paa Alderdomsforsørgelse fra det 60de Aar. Legatbestyrelser her i Landet bortgive ikke længere Legaterne til de gamle, uagtet det i mange Tilfælde har været Legatstifterens Mening, at just saadanne skulle have Understøttelserne; man giver Legaterne til Personer, der ere under 60 Aar. Derved, det kan ikke nægtes, svækkes de Selvhjælpskrav hos disse yngre, som Loven paalægger dem, idet de faa Understøttelse i en yngre Alder, for derefter, naar de ere komne til 60 Aar, at faa Alderdomsunderstøttelsen, som just forudsætter Selvhjælpen i den forudgaaede Tid. Der er dernæst Bestyrelser, endogsaa for meget store Legater, som følge den Fremgangsmaade, for dog at kunne hjælpe de gamle, at de først lade dem faa tildelt Alderdomsunderstøttelse og derefter give dem Legatet, eftersom de ikke vilde kunde faa Alderdomsunderstøttelse, hvis man havde givet dem Legatet forud. Men at det skal være nødvendigt at gaa en saadan Omvej, tyder